

Keskustelua

Linjan hahmotusta

»Nyky-Virittäjän linja on yksinkertaisesti se, että vain kirjoittaja vastaa sanoistaan ja että lehti julkaisee mielipiteitä laidasta laitaan. Emme sensuroi, ellei joku mene aivan järjettömyyksiin.»

Näin kirjoitti lehden päätoimittaja Matti Larjavaara viime vuoden 4. vihkossa (s. 678). Sanoja ei kannattaisi kerrata, jollei niihin, ehkä hänen huomaamattaan, sisältyisi piilevää vastakohtaistusta. Hän oli näet juuri päässyt sanomasta, että lehden nykylinja on eräässä kirjoituksessa yritetty loukkaavasti leimata »jatkoksi joillekin varhemmille, huonomaineisille vaiheille», lehdestä kun yhä tehdään »sen aiemman päätoimit-

tajan – – äänitorvea». Ja lukijaa auttaakseen hän oli täyttänyt tyhjiön: maininnut äskeisen ajatusviivaparin kohdalla minut nimeltä tuollaisena aiempänä (huonomaineisen kauden?) päätoimittajana.

Larjavaaran ei olisi tosin tarvinnut loukkaantua. Jos Virittäjän nykylinja on hänen kuvaamansa, se on samaa vuosisataista perua kuin itse lehtikin; kukin päätoimittaja on sen perinyt edeltäjiltään. Muutama huomio:

1) »Vain kirjoittaja vastaa sanoistaan.» Niin on tietäkseni aina ollut. – Tärkeä selvennys: sisällöstä vastaa kyllä myös päätoimittaja. Virittäjän ohjesäännöstä seuraa, että hän on lehden yleispiirteistä vastuussa toimitusneuvostolle, ja painovapauslaki määrittelee hänen juridisen vastuunsa, joka voi olla rankkakin.

2) »Lehti julkaisee mielipiteitä laidasta laitaan.» Samoin on ollut vanhastaan; pulmana on tosin ennenkin ollut, että kaikki laidat eivät ole aina edes vaivautuneet avaamaan suutaan. – Selvennys: heikkotasoisimpia avusteita on tietysti kautta aikojen jouduttu hylkimään, edustivatpa mitä laitaa hyvänsä. Jos jollakulla on toisenlaisia muistoja, voinee vihdoin ilmoittautua.

3) »Emme sensuroi, ellei joku mene aivan järjettömyksiin.» Taas perinnäinen Virittäjän linja. – Selvennys: laveasuisten laulajien tekstejä on kyllä monenkin päätoimittajan aikana koetettu tiivistää niin, että tilankäyttö olisi jossain suhteessa sanottavaan. Viiterydöt ja muut oppineisuuden näennäistodisteet ovat silloin saaneet kyytiä yhtä hyvin kuin joutokäyntiset mietteet ja paisutetut esimerkkiluettelot. Puhtaasti kieliteknisin keinoin turvotus on joskus saatu melkoisesti pienemään, tuskain ainakaan haitaksi lehdelle ja lehden taloudelle.

Linjaa siis kerrakseen, myös aina parempimaineisen tulevaisuuden varaksi.

TERHO ITKONEN